

Motion till riksdagen 2020/21:2722

av **Lorentz Tovatt (MP)**

Ett elnät för 100 procent förnybart

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att drastiskt förkorta byggtiden för elnät genom regelförändringar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en nationell strategi för framtidens kraftvärme och värmeproduktion för att underlätta för lokal effektproduktion och stödtjänster och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för myndigheternas planering av vindkraftsetableringar så att dessa sker så strategiskt som möjligt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det möjligt att överföra el mellan olika byggnader inom samma fastighet eller närliggande fastigheter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda elnätsregleringen i syfte att styra företagens investeringar till lösningar för smarta elnät och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Energimyndigheten i uppdrag att utöka sin energistatistik med statistik som visar hur effektanvändningen i olika samhällssektorer ser ut och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Miljöpartiets mål är ett hundra procent förnybart energisystem. Vi baserar det målet på insikten om att förnybara energikällor ur alla perspektiv är mer hållbara än fossila och nukleära. Utvinning av energi genom fossila källor och kärnkraft sker alltid på bekostnad av framtida generationer.

Miljöpartiet har under många år varit med och revolutionerat energipolitiken och omställningen till förnybart pågår redan för fullt. Det förnybara byggs idag ut i stor skala. Detta sker tack vare en miljöpolitik där vi stöttar förnybar energiproduktion.

Därför ökar just nu den totala elproduktionen i Sverige trots att fossil energi fasas ut och flera kärnkraftsreaktorer tas ur drift. Men i takt med omställningen skapas utmaningar på vägen. Ett hundra procent förnybart energisystem ställer krav på energieffektivitet och ett mer flexibelt system. Det ställer också krav på våra elnät, vilket är vad denna motion fokuserar på.

Hur, när och var vi producerar och använder el håller på att förändras. Med detta kommer krav på investeringar i det svenska elnätet. Ett elsystem med förnybar energi behöver kunna hantera en rad nya utmaningar, de investeringar som nu görs i det svenska elnätet måste därför återspegla framtidens energimarknad. Elnätet måste vara smart, flexibelt och enkelt kunna anpassas till nya tekniska innovationer. Här behöver regelverken justeras för att ge rätt incitament, dessutom behövs ökad kunskap om hur effekt används i olika samhällssektorer.

Kapacitetsbrist

Elnätets kapacitetsbrist utgör idag en av de större utmaningarna på Sveriges resa mot en förnybar framtid. Systemets kapacitet att transportera el från producent till konsument har nått sin maxkapacitet vid vissa tidpunkter i flera regioner. Elsystemet behöver byggas ut och användas smartare för att klara elektrifiering av industri och transporter samt förse nya bostadsområden med el.

Tredelad lösning på kapacitetsbristen

I några av Sveriges större städer och tillväxtregioner är kapacitetsbristen allvarlig. Lösningen är tredelad: mer kraftfulla investeringar i ny nätkapacitet, mer lokal kraftproduktion och en mer flexibel produktion och konsumtion.

I regioner med kapacitetsbrist är lokal elproduktion som till exempel kraftvärme extra viktigt för effektbalansen. Detta bör på något sätt återspeglas ekonomiskt, här behövs en nationell strategi för värme- och kraftvärmesektorns roll i elsystemet.

Det är också viktigt att ny produktion planeras till områden där den gör störst nytta, och att lokal elproduktion från exempelvis solceller kan användas i flera byggnader inom samma fastigheter.

Kapacitetsöverskott

I stora delar av norra Sverige finns tvärtom ett överskott av kapacitet i elnäten. Där finns goda förutsättningar för elektrifierad industri att etablera sig och skapa viktiga arbeten.

För att nyttja hela Sveriges energipotential och minska risken för flaskhalsar i systemet behövs ännu mer investeringar i förbindelser av nätet i nord-sydlig riktning. Kablar till andra länder binder ihop Europas energimarknader och möjliggör export av mer förnybar el.

Snabbare nätutbyggnad

Med bättre samordning och utan onödiga hinder skulle hela processen för att bygga elnät kunna gå snabbare. Genom att effektivisera och modernisera tillståndsprocessen

kommer ledtiderna för stamnätet kunna kortas med cirka två år och halveras för de regionala och lokala näten.

Lorentz Tovatt (MP)